

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

Latvijas Nacionālās bibliotēkas izglītojošās darbības stratēģija 2022. - 2027.gadam

APSTIPRINU

Direktors Andris Vilks

2022.gada 23. augusta

Latvijas Nacionālā bibliotēka

2022

“Mūsu robežsargi var nosargāt robežu ar ieročiem, mūsu armija var pasargāt mūsu fizisko ķermeni. Bet pat NATO nevar palīdzēt pasargāt mūsu iekšējo, garīgo satvaru. To, vai mums ir vienotības sajūta kā tautai, vai mēs apzināmies sevi kā nāciju. [..]

Mums valoda jāšargā. Un to nevar ne ieroči, neviens cits. Tikai mēs paši. Mēs, kas esam šīs valodas vienīgie nesēji. Mēs, kas esam lepni par savu zemi, neļaujam to nicināt ne sev, ne citiem.

Kad tas viss saslēdzas kopā, tad mēs kļūstam par to zelta jostu, kas var nosargāt tēvzemi.”¹

Māra Zālīte

¹ Māra Zālīte 1941. gada 14. jūnija deportāciju piemiņas dienā sarunā ar Latvijas Televīziju [2021.gada 14.jūnijā] - <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/mara-zalite-pat-nato-nevar-palidzet-pasargat-musu-ieksejo-satvaru.a408927/>

Saturs

Ievads	4
Iepriekšējās stratēģijas perioda (2017. - 2021.gads) novērtējums	5
Mūsu mērķi 2022-2027	6
Latviešu valoda – Latvijas zināšanu sabiedrības stūrakmens	6
Locis digitālajā transformācijā	6
Atbildīga, noturīga un iekļaujoša sabiedrība	6
Izglītots bibliotekārs mūsdienīgai bibliotēkai	6
Latviešu valoda	7
Grāmatai latviešu valodā 500 - Latvijas grāmatniecības vēstures loma mūsdienās.	7
Latviešu valodas dzīvotspēja	7
Valoda digitālajā vidē - mašintulkošana, datorlingvistika	8
Nacionālā enciklopēdija, zinātnes valoda, terminoloģija un tulkošana	9
Digitālā transformācija	10
Indivīds digitālajā transformācijā	10
Bibliotēku nozares digitālā transformācija	11
Kultūras digitālā transformācija	12
Izglītības digitālā transformācija	12
Zinātnes digitālā transformācija	13
Sabiedrības līdzdalība un noturība	14
Pilsoniskā sabiedrība	15
Piederības sajūta un iekļaujoša vide	15
Ilgtspējīgas attīstības mērķi	17
Sabiedrības noturība	17
Nozares speciālistu un pētnieku profesionālā pilnveide un atbalsts	19
Atbalsts krājumu pētniecībā un saglabāšanā	19
Atbalsts datu izmantošanai pētniecībā	19
Bibliotēku nozares speciālistu izglītība un profesionālā pilnveide	19
Formālā izglītība	20
Neformālā izglītība	20
Atbalsta instrumenti speciālistu profesionālajai pilnveidei	20
LNB mācību telpu un tehniskais nodrošinājums izglītojošās darbības veikšanai	22
Dokumentā citēto valsts plānošanas dokumentu un stratēģiju saraksts	23

Ievads

2021.gadā sākās jauns valsts attīstības plānošanas periods (2021–2027), līdz ar to stājās spēkā vairāki politikas plānošanas dokumenti, kuros iezīmētās tēmas skar arī bibliotēku nozares attīstības tendences, nostiprina bibliotēkas kā svarīgas komponentes kultūras, izglītības un kopienu attīstības kontekstā. 2020.gadā tika apstiprināts Nacionālais attīstības plāns, kur bibliotēku nozare pozicionējas prioritātē “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei”, savukārt Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņēs bibliotēku nozarei saistošs ir Latvijas bibliotēku un kultūras centru tīkls, turklāt tajā iesaistītais personāls norādīts kā kopienas dzīves katalizators. Bibliotēkas kā neatņemams lielums ir arī Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam mērķu sasniegšanai, kā arī dod savu artavu Digitālās transformācijas pamatnostādņu 2021. - 2027.gadam īstenošanā. 2022.gada sākumā pieņemto Kultūrpolitikas pamatnostādņēs 2022-2027.gadam “Kultūrvalsts” bibliotēkas ir atbildīgas par augstvērtīgu kultūras pakalpojumu pieejamību visai sabiedrībai, iedvesmo sabiedrību līdzdalībai kultūras procesos, kā arī nodrošina kultūras mantojuma saglabāšanu un interpretēšanu, kur **bibliotēku izglītojošai darbībai ir izšķiroša nozīme.**

Nacionālie attīstības plānošanas dokumenti, kā arī globālas tendences un pārmaiņas sabiedrībā mūs rosināja šajā jaunajā plānošanas periodā ievirzīt Latvijas Nacionālās bibliotēkas izglītojošo darbību četrās tematiskās gultnēs – latviešu valoda, digitālā transformācija, atbildīga, noturīga un iekļaujoša sabiedrība un pašu bibliotekāru profesionālā izglītība un pilnveide kā pamats mūsdienīgas bibliotēkas attīstībai.

Četri darbības virzieni nav statistiski un savrupi, bet caurvij viens otru. Mēs varam veidot izglītojošās darbības iniciatīvas ar mērķi attīstīt latviešu valodu, bet mēs to varam darīt, vienlaicīgi nodrošinot tās dzīvotspēju digitālā vidē, papildus vēl veicinot arī cilvēku digitālās prasmes un kopējo sabiedrības digitālo transformāciju. Tāpat, latviešu valodas attīstības centieni būs pamatā ikviena iedzīvotāja piederības sajūtai savai valstij, nostiprinot Latvijas sabiedrības noturību globālos izaicinājumos. Varam izglītēt gan jomas profesionāļus, gan plašāku sabiedrību par digitālajām pārmaiņām kultūras, izglītības un zinātnes jomā, bet varam arī paši savā izglītojošā darbībā arvien plašāk izmantot informāciju un komunikācijas tehnoloģiju sniegtās iespējas.

Četri virzieni ļauj mums arī strādāt ar dažādām auditorijām – no bērniem un skolu jaunatnes līdz senioriem, no bibliotēku jomas speciālistiem līdz citu kultūras mantojuma jomu pārstāvjiem un saskarnozaru profesionāļiem. Iezīmētie stratēģiskie mērķi arī nav vienvirziena – tas nenozīmē būt LNB darbiniekiem tikai par izglītotājiem, bet arī un jo īpaši izglītoties pašiem. Tā ir iecere savstarpēji pilnveidoties, vienam no otra mācīties un kopīgi augt.

Protams, šie galvenie tematiskie izglītojošās darbības virzieni, pie kuriem strādāsim turpmākos sešus gadus, nebūt neizslēdz citas iniciatīvas, kas nosaka un noteiks arī turpmāk Latvijas Nacionālās bibliotēkas pamatdarbību, un kuras mūsu lasītāji un apmeklētāji ir iemīļojuši un novērtē.

Iepriekšējās stratēģijas perioda (2017. - 2021.gads) novērtējums

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Izglītojošās darbības stratēģija 2017.-2021.gadam bija pirmais mēģinājums konsolidēt daudzu bibliotēkas struktūrvienību izglītojošā darba plānus un ieceres, organizējot tos vienotā tematiskā struktūrā. Lielākais izaicinājums bija pārvarēt struktūrvienību un norišu formātā bāzēto stratēģijas arhitektūras tradīciju un atturēties no ieraduma uzskaitīt visas iecerētās aktivitātes un pasākumus. Tāpēc veidojām stratēģiju deklaratīvu un rosinošu. 2019.gadā stratēģijas pamatprincipi tika integrēti arī LNB attīstības stratēģijā 2019.-2023.gadam.

Tas, cik iepriekšējā stratēģija ir kalpojusi kā rosinātājs un palīgs izglītojošās darbības plānošanā, var spriest pēc ikgadējiem izglītojošās darbības pārskatiem, kādi tika katru gadu apkopoti. Vidēji šajā periodā uzskaitīti 500-600 izglītojošie pasākumi gadā ar 20 000 apmeklētāju. Izņēmums ir 2019.gads kā LNB jubilejas gads, kad dažādu izglītojošo norišu skaits pārsniedza 1000, sasniedzot līdz pat 63 000 apmeklētāju plašu auditoriju. Līdz ar pandēmijas apstākļu iestāšanos 2020.gadā, mainījās arī pasākumu formāts, pārejot uz digitālo vidi, bet tas kopumā nesamazināja norišu skaita rādītāju. Savukārt, apmeklētāju skaits kopumā pieauga, ņemot vērā iespējas daudz lielākam interesentu skaitam apmeklēt pasākumus tiešsaistē.

Aizvadītās stratēģijas galvenie trīs tematiskie bloki bija pratības; kultūra un zinātne; bibliotēku nozares un saskarozaru speciālistu profesionālā izglītība un pilnveide. Iztirzājot aizvadītā perioda norises detalizēti, varam konstatēt un secināt sekojošo.

Pratību blokā iekļāvām vairākas, mūsdiā, indivīdam pilsonisko tiesību, informācijas pieejamības, izglītības, kultūras un karjeras lietojumā nepieciešamas pratības. Ne visas stratēģijā izceltās pratības ir saņēmušas līdzvērtīgu uzmanību. Likumsakarīgi, ka visvairāk norišu veidots tieši informacijpratībai, bet tai seko arī karjeras pratība un darbs ar jauniešu auditoriju, kā arī ar pilsonisko pratību saistīti pasākumi. Stratēģijas darbības perioda noslēgumam tuvojoties, ņemot vērā globālās tendences, ir pieaudzis arī ieguldījums pasākumos, kas saistīti ar medijpratību un digitālo pratību, bet maz bijušas iniciatīvas, kas saistītas ar finanšu pratību.

Kultūras un zinātnes tēmu blokā lielāko ieguldījumu devušas LNB organizētās ekskursijas Gaismas pilī, lai izglītotu sabiedrību par ēku, tās autoru, kā arī LNB krājumu un darbību. Otrs lielākais ieguldījums sadaļā "Laikmets un sabiedrība Latvijā", kā arī "Grāmatniecība, izdevējdarbība un bibliotēkas" ir nācis no LNB dalības Valsts pētījumu programmas un fundamentālo un lietišķo pētījumu programmas projektos, kur interesenti iepazīstināti ar pētījumu rezultātiem. Ieguldījums tematiskajā blokā "Citas tautas un reģioni" pārsvarā balstījies Baltijas Austrumāzijas pētniecības centra lasītavas iniciatīvās. Tāpat "Zinātnes, tehnoloģijas un vide" bloka aktivitātes lielā mērā ir LNB partneru veidoti pasākumi.

Bibliotēku nozares un saskarozaru speciālistu profesionālā izglītība un pilnveides virzienā stratēģijas mērķi ir sasniegti pilnībā, realizējot formālās un neformālās izglītības programmas, pabeidzot darbu pie jaunas modulārās profesionālās tālākizglītības programmas un attīstot jaunas izglītojošās darbības formas profesionālai pilnveidei, piemēram, domnīcas, mentoringu u.c. Pandēmijas laikā bibliotēku nozares speciālistu profesionālā pilnveide tika operatīvi pārceļta uz virtuālo vidi, izstrādājot speciālus pasākumu cikls. Nozares speciālistu profesionālā pilnveide aptvēra visus darba virzienus un segmentus no literatūras pilnveides pasākumiem līdz ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualizēšanu bibliotēku nozarē. Pārskata periodā - Iztulkotas un izdotas Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas (IFLA) vadlīnijas un ieteikumi. Izstrādāti konsultatīvie un ieteicoši materiāli bibliotekāru profesionālajai pilnveidei. Notikusi arī Latvijas Bibliotēku portāla satura koncepcijas maiņa.

Bibliotēku nozares un saskarozaru speciālistu profesionālai pilnveidei gadā vidēji sarīkoti 60-70 pasākumi ar vidēji 2500 dalībniekiem. Daudzi pasākumi tapuši arī dažādu LNB projektu ietvaros, kā arī kā zinātniskās darbības rezultāts, piemēram, komunicējot pētījumu rezultātus Latvijas Zinātnes padomes Fundamentāli lietišķo pētījumu programmas un Valsts pētījumu programmas (tai skaitā, digitālo humanitāro zinātņu jomā) projektu ietvaros.

Kopumā var secināt, ka stratēģijā izvirzītie mērķi ir sasniegti, un LNB izglītojošā darbība trīs definētajos virzienos notikusi aktīvā veidā.

Mūsu mērķi 2022-2027

Latviešu valoda – Latvijas zināšanu sabiedrības stūrakmens

LNB ir gan instruments, gan simbols Latvijas zināšanu sabiedrībai un tās attīstībai, kā arī rakstītajam vārdam un tā izplatībai un dzīvotspējai latviešu valodā visdažādākajos formātos. Tieši grāmatas un rakstītais vārds Latvijā un latviešiem ir tie lielumi, kuri kļūst par izcili nozīmīgiem attīstības faktoriem Latvijas nācijas formēšanā, valsts idejas veidošanā, sabiedrības izaugsmei, labklājībai, izglītībai, zināšanu veidošanā, radošumā un inovāciju radīšanā, un ļauj mums viegli un gandrīz vai pašsaprotami savā attīstībā iekļauties Eiropas kultūras telpā. Tāpēc izglītojošā darbībā īpaša uzmanība pievēršama latviešu valodas bagātināšanai, terminoloģijas attīstībai, latviešu valodas ilgtspējai, pētniecībai un dzīvotspējai digitālā vidē, kā arī kalpojot par ceļvedi latviešu literatūrā valodas pilnveidei. It īpaši, šajā laika periodā plānojot atzīmēt pirmās grāmatas latviešu valodā piecsimtgadī.

Locis digitālajā transformācijā

Digitālā transformācija ir vienlīdz iespēja kā problēma; problēma prasmju un zināšanu plaīsā, kura var veidoties līdz ar institūciju nespēju tikt līdzī prasmju pilnveidē lai reaģēt uz izmaiņām un spētu atbalstīt un izglītēt sabiedrību, līdz ar to zinošajiem un protošajiem esot privilēģētākā stāvoklī par citiem. Tāpēc izglītība ir tas tilts, kurš palīdz pārklūt šai plaībai pēc iespējas lielākai sabiedrības daļai. Mēs saredzam savu gida vai loča lomu navigējot kultūras, izglītības un zinātnes digitālās transformācijas apstākļos, lai sadarbībā ar citām nozares organizācijām un valsts institūcijām veicinātu sabiedrības digitālo prasmju spēcīnāšanu un veidotu mūsdienīgāku un efektīvāku sabiedrībai pieejamo kultūras, izglītības un zinātnes resursu un pakalpojumu klāstu.

Atbildīga, noturīga un iekļaujoša sabiedrība

Vairot Latvijas iedzīvotājos apziņu, ka sava valsts ir privilēģija, par kuru ilgtspējīgi jā rūpējas, kura jā sargā un kuru nedrīkstam pazaudēt un noplicināt ar šķelšanu, neticību, pelšanu un noniecināšanu. Par to jā rūpējas gan aiz cieņas pret mūsu priekštečiem, gan atbildībā pret mūsu bērniem un mazbērniem. Lai sveša vara vai griba nevar diktēt, kā dzīvosim un jutīsimies savā valstī - to varam ietekmēt mēs paši ar izglītotas, prasmīgas un aktīvas pilsoniskās sabiedrības veidošanu un demokrātijas instrumentu stiprināšanu. Tāpēc veidosim izglītojošās iniciatīvas par ilgtspējīgu attīstību, sabiedrības noturību grūtās situācijās un saliedētību, pilsonisko iesaisti un daudzveidības veicināšanu, kā arī meklēsim iespējas ne tikai stāstīt par iekļaujošu sabiedrību, bet arī LNB izglītojošās darbības procesu veidosim ilgtspējīgu un iekļaujošu.

Izglītots bibliotekārs mūsdienīgai bibliotēkai

Lai tiktu sargāts valsts demokrātiskums, kopta latviešu valoda, īstenota digitālā transformācija un veidota noturīga sabiedrība, nepieciešami izglītoti, zinoši un kompetenti bibliotēku speciālisti. Mēs vēlamies, lai ikviena Latvijas bibliotēka sniegtu kvalitatīvus un mūsdienīgus pakalpojumus, būtu pārmaiņu virzītāja un Gaismas pils savā kopienā. Tāpēc mēs savā izglītojošajā darbībā attīstīsim un pilnveidosim bibliotēku speciālistu, kā arī saskarnozaru un partnerinstitūciju speciālistu zināšanas un profesionālo kompetenci, lai bibliotēkas savās kopienās visā Latvijā spēcīnātu atbalstu pilsoniskas, atbildīgas, iekļaujošas un noturīgas sabiedrības veidošanā, kā arī būtu gatavas augstā kvalitātē nodrošināt ikvienas bibliotēkas darbu.

Latviešu valoda

Latvija ir vienīgā valsts pasaulē, kurā latviešu valoda ir valsts un pamatnācijas dzimtā valoda; tā ir arī latviskās identitātes pavediens latviešu diasporai ārzemēs. Mums kā nacionālajai bibliotēkai – rakstītā vārda simbolam, latviskās kultūras un zinību garamantu glabātājai un sniedzējai, rūpes par valodas dzīvotspēju ir jātur izglītojošās darbības uzmanības centrā.

Mēs latviešu valodas dzīvotspējas fokusā iekļaujam latviešu valodas paveidus, dialektus un izloksnes, kuras piešķir runātajai un rakstītajai valodai unikālas un sargājamās valodas nokrāsas. Īpašu uzmanību ir jāpievērš bērnu un jauniešu latviešu valodas lietojumam un paradumiem, īpaši digitālajā vidē, kurā digitālo valodas tehnoloģiju, izklaides, izglītības un globālās komunikācijas apstākļos angļu valodas dominance reducē un piesārņo latviešu valodas ikdienas lietojumu.

Mēs uz latviešu valodas lomu raudzīsimies kā vēstures, tā nākotnes virzienā. Pirmās latviešu valodā drukātās grāmatas 500-gadei veltītie izglītojošie un kultūras pasākumi noteikti būs dominante bagātīgam izglītojošo norišu un materiālu klāstam, kuru Latvijas Nacionālā bibliotēka īstenošas plašā sadarbībā ar partneriem un atbalstītājiem Latvijā un ārvalstīs. Savukārt digitālās vides un globalizācijas paradumu radītos izaicinājumus valodas lietojumam centīsimies saskatīt nevis kā apdraudējumu, bet iespējas, kuras digitālās tehnoloģijas sniedz valodas izpētē, jaunu digitālo instrumentu un to pielietojuma atklāšanā.

Grāmatai latviešu valodā 500 - Latvijas grāmatniecības vēstures loma mūsdienās.

Cikla "Latviešu grāmatai 500" mērķis ir ar daudzveidīgu un plašu norišu klāstu stiprināt apziņu par rakstītā, drukātā un izplatītā vārda latviešu valodā nozīmi latviešu identitātes veidošanā un ideju un inovāciju vēsturē, tā dzīvotspēju dažādos formātos un grāmatas pielāgošanās spēju cauri laikiem.

Stiprināsim apziņu par rakstītā, drukātā un izplatītā vārda latviešu valodā dzīvotspēju dažādos formātos un grāmatas pielāgošanās spēju cauri laikiem. Runāsim par latviešu valodu, tās rakstītās formas izplatību un lietošanas paradumu izmaiņām cauri laikiem mūsdienīgā kontekstā un padarīt rakstītā un drukātā vārda latviešu valodā jautājumu aktuālu un novērtētu arvien plašākā sabiedrībā. Komunicēsim pētījumu rezultātus grāmatniecības, bibliotēku un lasīšanas vēsturē un analizēsim mūsdienu lasīšanas tendences, paradumus un situāciju šajos jautājumos.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023. gadam

Mēs nodosim tālāk LNB zinātnieku un pētnieku radītās zināšanas, izdodot zinātniskos izdevumus, radot izstādes un norises, rīkojot un piedaloties nacionālās un starptautiskās konferencēs, dodot iespēju LNB krājumā esošās vērtības atklāt un iepazīt plašākai sabiedrībai.

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.–2027.gadam "Kultūrvalsts"

Ņemot vērā, ka grāmatas un rakstītais vārds ir bijis nozīmīgs attīstības faktors latviešu kā nācijas apziņas formēšanā, vaists idejas veidošanā, sabiedrības izaugsmē, labklājībā, izglītībā, zināšanu veidošanā, radošumā un inovāciju radīšanā, kā nozīmīga aktivitāte pamatnostādņu izpildes periodā iezīmēta Latvijas grāmatniecības piecsimtās gadadienas atzīmēšanu 2025.gadā.

Latviešu valodas dzīvotspēja

Bibliotēku jomai ļoti nozīmīgas ir Valsts valodas politikas pamatnostādnes, kuru virsmērķis ir nodrošināt latviešu valodas ilgtspēju, tās lietojumu visās sabiedrības darbības jomās, sākot jau ar pašiem jaunākajiem sabiedrības locekļiem. Arī LNB apņēmusies starptautiskā līmenī aktualizēt Eiropas valodu dzīvotspējas jautājumus pagātnē, tagadnē un nākotnē un to saistību ar grāmatām un zināšanu izplatīšanu šajās valodās. Esam apņēmusies stiprināt lasīšanas paradumus latviešu valodā, īpaši bērnu un jauniešu vidū, t. sk. diasporā.

Pievērsīsimies lasīšanas veicināšanas pasākumiem, rakstpratībai, īpaši bērnu un jauniešu auditorijā, kā arī diasporā. Īstenosim daudzveidīgus profesionālās pilnveides atbalsta pasākumus bibliotekāriem, lai attīstītu zināšanas par mūsdienu literatūru, ko nodot tālāk savās kopienās.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023. gadam

Apzinoties lasīšanas lomu cilvēka intelektuālo spēju, iztēles un valodas attīstībā, mēs uzturēsim un veicināsim rakstpratību un lasīšanas kultūru, īpaši bērnu, jauniešu vidū un latviešu diasporā

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"

Personības vispusīgai attīstībai un sabiedrības attīstībai kopumā būtisks ir arī izglītots kultūras "patērētājs", kurš prot novērtēt un izmantot kultūras piedāvājumu. Īpaši svarīgi izpratni par kultūru ir veidot pirmajos dzīves gados, tāpēc liela vērtība pievēršama veiksmīgai pārējai uz kompetencēs balstīto izglītību, kurā nozīmīga loma ir caurviju prasmēm, tostarp jaunradei un radošumam. [...] Lasītprasmes jomā jānodrošina iniciatīvu "Grāmatu starts" un "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" turpināšana. Daudzveidīgām mērķauditorijām nozīmīgs ir Latvijas kultūras kanons⁶¹, kas ir izcilāko un ievērojamāko mākslas darbu un kultūras vērtību kopums un kas dod iespēju ikvienam veidot kultūras pieredzes pamatu un piederības izjūtu Latvijai.

Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Latviešu valodas zināšanas remigrantu bērniem lielā mērā ir atkarīgas no viņu vecāku izpratnes par valodu, valodas apguvi. Ja ģimenē uzskata, ka latviešu valodu, dzīvojot ārpus Latvijas, nav svarīgi mācīt un ar bērnu mājās nerunā, tad, atgriežoties Latvijā, skolas vecuma bērnam ir grūti iejusties Latvijas izglītības sistēmā gan sliktu latviešu valodas zināšanu, gan arī emocionāli psiholoģisku apstākļu dēļ.

Latviešu valodas prasmes nodrošināšanai diasporā vairāk uzmanības jāveltī latviešu valodas apguvei jauniešiem un bērniem, īpaši jaunākajā vecuma grupā un tiem, kas dzimuši ārvalstīs. Ņemot vērā, ka grāmatas šobrīd bērni un jaunieši (ne tikai diasporā) lasa mazāk, lielāks akcents liekams uz dažādiem digitālajiem resursiem, rīkiem un iespējām. Papildus mācību materiālu piedāvājumam sekmējama emocionālās un praktiskās saiknes izveidei ar Latviju, liela nozīme ir iespējai diasporas bērniem un jauniešiem uzturēties latviešu valodas vidē (arī Latvijā).

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Salīdzinoši jauns izaicinājums ir citu valodu, it īpaši angļu valodas lietojuma pieaugums sabiedrībā ikdienā, kas ne tikai konkurē ar latviešu valodu, bet arī apdraud pareizas latviešu valodas lietojumu sabiedrībā un informatīvajā telpā, tai skaitā medijos.

Literatūras un grāmatniecības nozares stratēģija 2021–2027 (projekts)

Panākt grāmatniecības attīstībai labvēlīgus apstākļus, veicinot kvalitatīvas literatūras u. c. grāmatu pieejamību dažādām auditorijām, tostarp cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, un grāmatu nozīmīguma apzināšanos sabiedrības attīstībā.

Valoda digitālajā vidē - mašintulkošana, datorlingvistika

Digitalizācija ir kļuvusi par ierastu bibliotēku darbu procesu, kura sākotnējie mērķi bija tradicionālā krājuma izmantošanas intensitātes mazināšana, tādējādi ļaujot uzlabot iespieddarbu saglabāšanu, un plašākas krājuma pieejamības un meklēšanas iespējas. Relatīvi nesen ir aizsācies digitalizācijas rezultātā tapušo digitālā teksta masīvu apstrādes un analīzes posms, kurš paver jaunas, iepriekš nepieejamas iespējas pētniecībai un valodu tehnoloģiju attīstībai. Datorlingvistikas un korpusu analīzes, stilometrijas, teksta marķēšanas, atpazīšanas, mašintulkošanas un oriģinalitātes noteikšanas metožu un rīku izpēte un izstrādes iezīmē svarīgu darba un izglītojošās darbības virzienu un bāzi sadarbības projektiem nacionālā un starptautiskā līmenī. LNB ir apņēmusies iesaistīties iniciatīvās, lai attīstītu latviešu valodā prototipus dažādām valodu tehnoloģijām un mākslīgā intelekta risinājumiem.

Īstenosim konsekventu virzību uz iesaisti valodas digitālo tehnoloģiju izpētes, izstrādes un ieviešanas procesos ciešā sadarbībā ar vadošajiem Latvijas kompetences un tehnoloģiju centriem. Izglītojošā darbība, t.sk. vasaras skolas, darbnīcas, konferences un augstskolu studējošo un akadēmiskā personāla izglītošana, ir un būs neatņemams šo centienu elements.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023. gadam

Mēs aicināsim cilvēkus piedalīties kopradīšanas kustībā – kļūdu labošanā, transkribēšanā, ģeomarķēšanā u.c. procesos, lai ļautu sabiedrībai iepazīt mūsu krājuma vērtības, vienlaikus sniedzot ieguldījumu resursu atspoguļojumā.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Izveidota uz digitālās telpas attīstību vērsta humanitāro zinātņu un kultūras infrastruktūra un tās pakalpojumi, tai skaitā teksta, skaņas un attēlu atpazīšanai, personu identificēšanai, rokrakstu atpazīšanai u. c. risinājumiem, kā arī pētniecībai ar matemātiskām metodēm.

Pielāgot esošās mācību programmas atbilstoši mūsdienu un nākotnes profesiju veicamiem uzdevumiem digitālās transformācijas jomā, [...] piemēram, pielāgojot esošās humanitāro zinātņu programmas speciālistu sagatavošanai ar IKT nozari saistītās humanitāro zinātņu profesijās, pārkvalificējot mazāk pieprasītu profesiju speciālistus vidējas kvalifikācijas IKT nozares uzdevumu izpildei.

Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Dažādu veidu tekstu korpusu papildināšana, uzturēšana, piekļuves nodrošināšana, izmantošana zinātniskos pētījumos, terminu datu bāzu, vārdnīcu izstrāde – tas viss nodrošinās latviešu valodas ilgtspēju, dinamisku attīstību un valodas konkurētspēju gan Latvijas daudzvalodu sabiedrībā, gan pasaules valodu tirgū. Arvien lielāka nozīme valodas izdzīvošanā un pilnvērtīgā funkcionēšanā būs datorlingvistikas attīstībai. Latviešu valodai jānodrošina pamatprasības un vajadzības, kas garantē valodas lietojumu mūsdienu pasaulē. Aktuālas ir runas atpazīšanas un kvalitatīva mašintulkotāja iespējas. Mākslīgā intelekta tehnoloģijas plaši pielietotas virtuālo asistentu izveidē. Datorlingvistikas attīstība, terminoloģijas, tulkojumzinātnes attīstība un jauni, mūsdienīgi digitālajās tehnoloģijās balstīti valodas pētījumi noteiks pilnvērtīgu latviešu valodas funkcionēšanu un ilgtspēju.

Nacionālā enciklopēdija, zinātnes valoda, terminoloģija un tulkošana

Mēs esam gandarīti un lepni par bibliotēkas spēju un iespējām radīt, paplašināt un sniegt sabiedrībai drošticamu zināšanu resursu - Nacionālo enciklopēdiju. Nacionālā enciklopēdija nebeidzas ar iespēstā sējuma izdošanu, tā tiešsaistē nepārtraukti tiek papildināta ar jauniem šķirkļiem. Caur plaši pieejamu resursu tiek uzturēta un izglītības lietojumā ieviesta kvalitatīva zinātnes valoda, terminoloģija un profesionāļu pārbaudīts saturs. Enciklopēdija līdzās zināšanu akumulēšanai pilda arī pretindes lomu viltus ziņu un "pēcpatiesības" laikmetā, tā veicina latviešu valodas dzīvotspēju digitālajā laikmetā un ir vitāls terminoloģijas rīks jaunvārdu latviskošanas procesā.

Terminoloģijas un kvalitatīvas tulkošanas veicināšana ir vēl viens aspekts latviešu valodas attīstībā, īpaši akcentējot terminoloģijas jautājumus bibliotēku nozarē un saskarnozarēs.

Līdzās Nacionālai enciklopēdijai pievērsīsim uzmanību arī nacionālās terminoloģijas attīstības un literāro tulkojumu procesiem kā nozīmīgiem valodas dzīvotspējas un attīstības priekšnoteikumiem, izceļsim tos kā resursus izglītības un pētniecības procesos.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023. gadam

Mēs turpināsim strādāt pie Latvijas Nacionālās enciklopēdijas, lai radītu resursu, kas satur drošticamas zināšanas un tas kļūtu par visbiežāk izmantoto latviski rakstīto izziņas avotu interneta vidē.

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"

Risināmo jautājumu vidū ir nozaru IKT pamatdarbības sistēmu attīstība, krājumu digitalizācijas turpināšana un digitālo materiālu ilgtermiņa saglabāšana, kā arī digitālo pakalpojumu attīstība. Krājumu komunikācijas jomā nepieciešams attīstīt mantojuma institūciju piedāvājumu sabiedrībai, gan veidojot jaunas ekspozīcijas, izstādes un izglītojošas programmas, gan meklējot sabiedrības aktuālas tēmas un komunikācijas formas, tostarp aktualizējot latviešu valodas, tai skaitā rakstītā vārda, nozīmi Latvijas kultūras vēsturē un tās iigtspējas nodrošināšanā.

Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Viens no sevišķi svarīgiem uzdevumiem ir attīstīt akadēmisko latviešu valodu, terminoloģiju un terminradi latviešu valodā, pētīt nozaru speciālo leksiku. Nozaru terminoloģijas attīstība, kā arī terminoloģijas portāla www.termini.gov.lv satura papildināšana, elektronisku tulkojošo terminoloģijas vārdnīcu izstrāde, digitālo valodas resursu pieejamības nodrošinājums saistīts gan ar Latvijas speciālistu, pētnieku, gan ar Eiropas Savienības tulku un tulkotāju darbu.

Digitālā transformācija

Kopš digitālās informācijas un saziņas aizsākumiem jau izaugusi jauna paaudze, tomēr joprojām lielai sabiedrības daļai, tās iedibinātajiem sociālajiem institūtiem, procesiem un nozarēm digitālās vides dinamika sagādā jaunus izaicinājumus. Šī pāreja jeb digitālā transformācija ir vienlīdz problēma un iespēja. Problēma tāpēc, ka viena sabiedrības daļa, pateicoties savām prasmēm var caur iespējām, ātrumu un efektivitāti, kļūt privileģētāka par to sabiedrības daļu, kurai šīs prasmes joprojām nav, kā arī institūciju pašu vēl samērā zemās prasmes. Tāpēc izglītošana ir tas tilts, pa kuru šo nevienlīdzības plaisai pārklūt.

Digitālā transformācija ir arī iespēja apzināt un īstenot tās sniegtās iespējas. Līdzās indivīda digitālās transformācijas virzienam, savu izglītojošo darbību virzīsim vēl trim auditorijām. Bibliotēku nozarei, jo uz to raugāties kā piemērotu un pieejamu atbalsta vidi un pavadoni indivīdam un sabiedrībai. Bibliotēku darbinieku kompetencei ir fundamentāla nozīme šo funkciju īstenošanā savās kopienās un organizācijās. Kultūras nozarei, jo pēdējo pāris desmitgažu laikā gūtā kultūras mantojuma digitalizācijas un izplatīšanas pieredze ierindo nacionālo bibliotēku starp vadošajiem centriem Latvijā. Apvienojot spēkus ar citiem kultūras mantojuma glabātājiem, mēs strādāsim, lai digitalizētās saturs kļūtu par izglītojošu un izklaidējošu atklājumu. Un, protams, izglītības un zinātnes nozarei, jo te digitālā transformācija mūsu glabātos resursus un sniegtos pakalpojumus ļauj atvērt un padarīt pieejamus plašam skolēnu, studentu, skolotāju un pētnieku lokam.

Indivīds digitālajā transformācijā

Digitālās prasmes ieņem aizvien nozīmīgāku lomu pilnvērtīgai dzīvei mūsdienu apstākļos. Pandēmija, kuru piedzīvojām, ir tikai veicinājusi digitālās transformācijas procesus un uzskatāmāk parādījusi šo prasmju nepieciešamību privātās un profesionālās dzīves situācijās.

Sabiedrība saredz bibliotēkas kā atbalstu jautājumos, kuri saistīti ar digitālās informācijas un pakalpojumu pielietojumu izglītības, kultūras, izziņas un praktisku ikdienas jautājumu un procesu risināšanā. Nacionālā mērogā norit darbs, lai radītu [digitālos aģentus](#) - apmācītu klientu apkalpošanas speciālistu atbalstu valsts e-risinājumu izmantošanā. Arī bibliotekāri daudzās Latvijas bibliotēkās (arī LNB) ir apguvuši un izmanto valsts iestāžu e-risinājumus dažādu dzīves situāciju risināšanā, kā arī palīdz iedvesmot to izmantošanā citus (savas iestādes kolēģus un klientus).

Veidosim LNB izglītojošās darbības piedāvājumu digitālā vidē un mudināsim to aktīvi izmantot, lai palīdzētu ikvienam indivīdam attīstīt digitālās prasmes un iedrošināt tās izmantot ikdienā. Izglītosim un iedvesmosim e-risinājumu izmantošanā, lai mazinātu sabiedrībā t.s. "digitālo plaisu" – digitālo pamatprasmju trūkuma dēļ apgrūtinātās iespējas īstenot savus privātās un profesionālās dzīves uzdevumus un būt līdzvērtīgās pozīcijās ar tiem, kuriem šādas prasmes piemīt.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027.gadam

Digitālā transformācija ir produktivitātes, ekonomiskās izaugsmes, indivīda un sabiedrības labklājības atslēga. Zināšanu sabiedrība ne tikai izprot, adaptējas un pilnvērtīgi izmanto digitalizācijas ceļā pārveidoto jauno realitāti, bet ir motivēts, prasmīgs un vieds visaptverošas Latvijas digitālās transformācijas virzītājs.

Mūsdienās sadzīvē, darba tirgū un uzņēmējdarbībā liela loma ir digitālajām prasmēm, tādēļ to apguve un pilnveidošana ir nepieciešama neatkarīgi no vecuma, iekļaujama un pastiprināma visos izglītības līmeņos un veidos, kā arī nepieciešama izglītības iestāžu un darba devēju izpratnes veidošana un iesaiste digitālo prasmju apguvē.

Tāpat jāveicina sabiedrības izpratne par kibernetiķu drošību, kas ļaus mazināt iespējamās kibernetiķu drošības riskus un novērst kibernetiķu drošības riskus.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Digitālās prasmes ir starpnozaru caurviju prasmes, no kuru kvalitātes digitālās transformācijas procesā ir atkarīgas indivīda iespējas izglīties, konkurēt darba tirgū un pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrības procesos.

Valsts pārvaldes pakalpojumi tiek veidoti sabiedrības interesēs un tādēļ sabiedrība ir mērķtiecīgi jāizglīto un jāinformē, lai iedzīvotāji un uzņēmēji publiskās pārvaldes pakalpojumus izmantotu savas ikdienas dzīves kvalitātes uzlabošanai, uzņēmējdarbības procesu efektivizēšanai, indivīda un sabiedrības kopējās konkurētspējas un produktivitātes celšanai, vienlaikus valsts pārvaldē nepieciešams nodrošināt prasmes atbilstošu pakalpojumu un risinājumu radīšanai.

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Zems digitālo pamatprasmju līmenis sabiedrībā kopumā - tikai pusei pieaugušo Latvijā ir vismaz digitālās pamatprasmes, kā arī pieaugušo īpatsvars ar augstākām digitālajām prasmēm nekā pamatprasmes ir daudz zemāks par vidējo Eiropā (OECD Latvijas prasmju stratēģija 2019, DESI). Nākotnē digitālās pamatprasmes kļūst būtiskas, lai gūtu panākumus profesionālajā un personīgajā dzīvē. Šīs problēmas risinājums nozīmē ne tikai uzlabot jauniešu prasmes, bet arī palīdzēt pieaugušajiem attīstīt viņu prasmes, t.sk. caur caurviju pieeju digitālo prasmju apgūšanai dažādu izglītības programmu ietvaros.

Bibliotēku nozares digitālā transformācija

Bibliotēku nozares digitālo transformāciju mēs uzlūkojam no diviem aspektiem. Pirmkārt - bibliotēku kā sabiedrisku un pieejamu institūciju tīkla koncepts padara tās par ļoti piemērotām sabiedrības un nozaru atbalsta platformām digitālajā transformācijā - vai tie būtu valsts un pašvaldību e-pakalpojumu centri publiskajās bibliotēkās, vai atbalsts kompetenču izglītībai, attālinātām mācībām, e-studiju un atvērtās zinātnes atbalsts skolu un akadēmiskajās bibliotēkās, digitalizācijas, datu pārvaldības un citi piemēri. Otrkārt - bibliotekāru kā šī tīkla potenciāla īstenotāju un pārmaiņu aģentu profesionālo zināšanu un kompetences transformāciju.

Primāri fokusēsimies uz nozares speciālistu izglītošanu šīs lomas sekmīgai īstenošanai. Meklēsim iedvesmu un izglītosim viens otru bibliotēku nozarē par mūsdienīgu pakalpojumu attīstību sabiedrības/vietējās kopienas interesēs, izmantojot digitālās vides sniegtās iespējas. Izcelsim datu kvalitātes nozīmi bibliotēku nozarē informācijas organizēšanā un pārvaldībā. Īpaši pievērsīsim uzmanību snieguma un ietekmes rādītāju izmantošanai bibliotēku pakalpojumu izvērtēšanā. Iedrošināsim izmantot snieguma rādītājus bibliotēkās vai tās pakalpojumu vērtēšanai, kā arī bibliotēkas aizstāvībā un pārstāvēniecībā, dodoties uz sarunām pie dibinātāja vai uzrunājot savu kopienas.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023. gadam

Dažādu pratību veicinošās norises un nodarbības sekmēs cilvēku prasmes iegūt informāciju no uzticamiem un kvalitatīviem avotiem, kritiski novērtēt to informāciju, kuru redzam un dzirdam medijos, atpazīt dezinformāciju, tendenciozu informāciju un propagandu, ievērot drošību virtuālajā vidē, pārzināt un pielietot savas pilsoniskās prasmes un tiesības.

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"

Nozīmīgas kultūras mantojuma glabātājas ir t.s. "atmiņas institūcijas" - bibliotēkas, arhīvi un muzeji, kas nodrošina ne tikai mantojuma saglabāšanu, bet arī tā interpretāciju un pieejamību sabiedrībai. Turpmākajos gados būtiski ir ne tikai atbalstīt šo institūciju krājumu veidošanas un saglabāšanas darbu, bet arī strādāt pie krājumu izpētes, interpretācijas un komunikācijas sabiedrībai, veidojot inovatīvus pakalpojumus.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Ņemot vērā, ka Latvijā ir plaši izvērsti publisko bibliotēku tīkls un bibliotekāri sniedz būtisku ieguldījumu iedzīvotāju digitālo pamatprasmju uzlabošanā, nepieciešams nodrošināt bibliotekāru kā digitālo aģentu kompetenču paaugstināšanu valsts pārvaldes pakalpojumu un citu digitālo pašizglītošanās pakalpojumu sniegšanā klientam atbilstošākajā kanālā un digitālo rīku pielietošanā pakalpojumu pieteikšanai. Tam, izmantojot bibliotēku infrastruktūru, nepieciešams izvērst digitālo prasmju mācību centru tīklu, nodrošinot iespējas apgūt digitālās prasmes iedzīvotājiem un nodrošināt bibliotēkas ar tehniskajiem, programmatūras un metodoloģiskajiem resursiem mācību īstenošanai.

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam

Jāstiprina bibliotēku loma pakalpojumu pieejamības veicināšanā, jo bibliotēkas ir piemērota vide VPVKAC pakalpojumu sniegšanai. Šobrīd bibliotēku darbinieki ir apmācīti par e-pakalpojumiem un dzīves situācijām, taču tiem nav uzticēts formalizēts pienākums veikt klientu apkalpošanu un atbalstu pakalpojumu pieteikšanā.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Latvijā darbojas bibliotēku un kultūras centru tīkls, kurā iesaistītais personāls pilda kopienas dzīves katalizatoru funkciju. Institūciju iniciatīvas, kā arī pilsoniskā sabiedrība ir potenciāls, kas var nodrošināt līdzsvaru starp tehnoloģiju attīstību un iedzīvotāju spējām un iespējām to lietot.

Kultūras digitālā transformācija

LNB ir nozīmīga loma digitālā kultūras mantojuma jomas virzībā, vienojot dažādus kultūras mantojuma nozaru partnerus gan no tā dēvētā GLAM sektora (*galleries, libraries, archives and museums*), gan kultūras pieminekļu un ievērojamu vietu, kā arī nemateriālā mantojuma jomas. Izglītojošā darbībā primāri vēlamies skatīties uz savu iekšējo – kultūras nozares digitālo prasmju attīstību un kompetenču transformāciju, kopīgu augšanu, lai digitalizētu krājumu aktuālām tā izmantošanas iespējām un sabiedrības pieprasījumam atbilstošā kvalitātē, kā arī nodrošinātu drošu digitālā krājuma saglabāšanu, un sekmētu kvalitatīvu digitālā kultūras mantojuma satura meklēšanas un atklāšanas pieredzi.

Digitālais kultūras mantojums, prasmes izmantot digitālo resursus un pakalpojumus, Latvijas digitālā bibliotēka, līdzdarbība novadpētniecībā un amatierzinātne digitālā kultūras mantojuma veidošanā - tās ir ļoti būtiskas LNB izglītojošās darbības tēmas attiecībā arī uz bibliotēku tīklu.

Meklēsim veidus kā veicināt LNB un mūsu sadarbības partneru izpratni, kompetences un prasmes digitālā kultūras mantojuma saglabāšanā, kā arī īstenojam iniciatīvas, kas audzēs kvalitatīvu un pilnvērtīgu digitālā kultūras mantojuma datu veidošanu un bagātināšanu tā pilnvērtīgai atklāšanai, palīdzēs izmantot LNB un sadarbības partneru veidotos digitālo resursus un pakalpojumus, veicinās mūsdienīgu novadpētniecības materiālu saglabāšanu, pieejamību un sabiedrības iesaisti. Vadīsim Digitālā kultūras mantojuma kompetenču centra darbu koordinētai kompetenču attīstībai nacionālā līmenī.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Turpināt kultūras mantojuma digitalizāciju, digitālo dokumentēšanu un kompetences veidošanu saskaņā ar valsts institūciju, uzņēmēju un NVO īstenojamo projektu vajadzībām. Nodrošināt esošo kompetenču centru iegūto zināšanu un kompetenču attīstību un pārnesi, kā arī jaunu kompetenču veidošanu, t. sk. spēju izskaidrot un atkārtoti izmantot datus, interpretēt un skaidrot plašai sabiedrībai tehnoloģiski sarežģītus datus.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam

Mēs veicināsim profesionālo tīklošanos, lai Latvijas bibliotēku, muzeju un arhīvu speciālisti ciešāk sadarbotos kopīgos projektos, dalītos resursos un pieredzē, veidotu personiskos kontaktus un paplašinātu zināšanu bāzi par institūciju krājumos pieejamajiem resursiem

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"

Ņemot vērā straujās pārmaiņas apkārtējā vidē, tostarp digitalizācijas tendences, nepārtraukta kultūras un radošajās nozarēs strādājošo kvalifikācijas paaugstināšana, profesionālo prasmju un zināšanu aktualizācija kļūs aizvien nozīmīgāka - gan kultūras mantojuma institūcijās, gan kultūras centros, gan privātajā sektorā strādājošajiem. [...]Viena no prioritātēm ir profesionālās kvalifikācijas iegūšanas un attīstīšanas, kā arī kvalitatīvas tālākizglītības un profesionālās pilnveides iespēju nodrošināšana kultūras un radošajās nozarēs strādājošiem, kā arī tiem, kas vēlas pārkvalificēties.

KOMISIJAS IETEIKUMS (FS) 2021/1970 (2021. gada 10. novembris) par vienotu Eiropas kultūras mantojuma datu telpu

Kā uzsvērts Prasmju programmā Eiropai (14), Covid-19 pandēmija ir saasinājusi jau pastāvošo digitālo prasmju trūkumu, vienlaikus parādoties jauniem nevienlīdzības veidiem, jo daudziem speciālistiem nav darbavietā nepieciešamā digitālo prasmju līmeņa. Tas pats attiecas arī uz kultūras mantojuma nozari, kur digitālās plaisas ietekmē mazām iestādēm (piemēram, muzejiem) ir īpašas grūtības izmantot tādas progresīvas tehnoloģijas kā 3D vai mākslīgo intelektu. Tāpēc atbilstīgi Prasmju programmai Eiropai un tās pirmajai pamatiniciatīvai – Prasmju pilnveides paktam – un atbalstot Eiropas sociālo tiesību pilāra rīcības plānu (15), dalībvalstīm būtu jānosaka konkrēti mērķrādītāji kultūras mantojuma speciālistu prasmju pilnveidei vai pārkvalifikācijai. Papildus tam un pamatojoties uz Kultūras mantojuma plāna aliansi (CHARTER), kultūras un radošās nozares, būdamas viena no vienotā tirgus stratēģijā noteiktajām 14 ekosistēmām, pašlaik veido plaša mēroga partnerību prasmju attīstībai, kurai būtu jāpievienojas Prasmju pilnveides paktam.

Izglītības digitālā transformācija

Izglītības nozare bija viena no tām, kura piedzīvoja lielāko kontrastu, sākoties pandēmijai. Augstskolās e-studiju formāts tika apgūts jau iepriekš, tomēr gan augstskolām, gan skolām un koledžām tik strauja transformācija uz digitālu un attālinātu mācību norisi bija izaicinājums. Pozitīvais ieguvums bija tāds, ka nozare īsā laikā spēja adaptēties digitālās komunikācijas mācību instrumentiem, informācijas resursiem un prasmēm efektīvam attālināto mācību un studiju procesam. Pandēmijas apstākļos savu lomu izglītības procesa transformācijā parādīja arī bibliotēku nozare, adaptējot jaunajiem apstākļiem apkalpošanas procesus

un krājuma pieejamības nodrošināšanu, sniedzot atbalstu skolotājiem un akadēmiskajam personālam mācību informacionālā nodrošinājuma pieejamībā un attīstot bibliotēku digitālās kolekcijas un informācijas resursus.

Dalīsimies atziņās ar bibliotēkām, kā iesaistīties e-mācību procesā, sniegsim atbalstu pedagogiem kompetenču izglītībā, palīdzot mērķtiecīgāk izmantot bibliotēku tīklā pieejamās datu bāzes un kultūras mantojuma digitālos resursus un digitālās pētniecības pakalpojumus izglītības procesa nodrošināšanā. Turpināsim izstrādāt digitālus mācību līdzekļus par LNB daudzveidīgo piedāvājumu izglītības procesa atbalstam (lasīšanas veicināšanas programmās, pastāvīgās ekspozīcijas "Grāmata Latvijā" muzejpedagoģijas aktivitātēs, e-mācību piedāvājumos pedagogiem informācijpratībā, profesionālās pilnveides pasākumu komplektā izglītības iestāžu bibliotekāriem u.c.).

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Kopienās ar labu digitālo prasmju līmeni plaši tiek izmantotas tiešsaistes izglītības iespējas, kas ļauj iedzīvotājiem specializēties daudzās profesionālās jomās un piekļūt starptautiskiem darba tirgiem. Tomēr krasas paaudžu un lauku - pilsētu digitālās plaisas dēļ, kas atstājusi daļu kopienu mazāk attīstītā līmenī, var būt pieaugusi arī sabiedrības polarizācija. Tas var ietvert arvien lielāku nošķirtību arī starp iedzīvotājiem, kas fiziski dzīvo tajās pašās ģeogrāfiskajās teritorijās, jo viņu identitāti un dzīvi arvien lielākā mērā nosaka viņu dalība digitālajās kopienās un transversālā sociālā kustība to ietvaros.

Risinājumi ar autortiesībām aizsargāta satura izmantošanai mācību procesā un atvērto mācību resursu attīstība, kas ir vitāli svarīgs aspekts mācību procesa digitalizācijā. Šobrīd skolās mācību procesā nav pieejami Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālie resursi. Nepieciešams nodrošināt piekļuvi izglītības iestādēm pie Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālajiem tiešsaistes resursiem, kā piemēram, periodika.lv, filmas.lv, u.c. resursiem, kuru izmantošanu neierobežo abonēšanas līgumu nosacījumi.

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Izglītības iestādes ir nozīmīgas zināšanu radīšanas vietas, kuru veikspēju veido tajās strādājošie izglītības iestāžu darbinieki, tajā skaitā pedagogi un akadēmiskais personāls. Viņu kompetence un kapacitāte būtiski ietekmē izglītības kvalitāti, kas savukārt ietekmē indivīda, valsts un tautsaimniecības attīstības perspektīvas.

Zinātnes digitālā transformācija

Centrālo lomu zinātnes digitālajā transformācijā turpina nostiprināt atvērtās zinātnes principi un, līdz ar Latvijas atvērtās zinātnes stratēģijas apstiprināšanu, arī šo principu pārnese uz zinātnes politiku. Atvērtās piekļuves filozofija sakņojas bibliotēkās jau izsenis īstenotajā misijā sniegt sabiedrībai brīvu piekļuvi informācijai, tāpēc jaunums un izaicinājums bibliotēkām pašreizējā atvērtās zinātnes ieviešanas stratēģijā ir apgūt un pierādīt savu institucionālo kompetenci un kapacitāti atvērtās zinātnes atbalsta lomu īstenošanā, piemēram, repozitoriju pārvaldību, bibliometriju, FAIR principu ieviešanu un datu bibliotēkāju sagatavošanu.

Viens no atvērtās zinātnes attīstības virzieniem ir sabiedrības iesaiste zinātnes procesos jeb amatierzinātne. Arī šis darbības virziens labi saskan gan ar jau sekmīgi uzsāktiem, gan iecerētiem LNB un sadarbības partneru amatierzinātnes projektiem. Visbeidzot, zinātnes digitālo transformāciju iespējams uzlūkot arī digitālās pētniecības metožu un instrumentu aspektā, kurā mēs varam parādīt savu unikālo vietu un lomu gan kā valstī lielākā digitalizēto iespaiddarbu satura pārvaldītāji, gan ar iepriekšējos gados aizsāktajiem un sadarbības projektos īstenotajiem pētījumiem, izstrādēm un izglītojošajām norisēm digitālo humanitāro zinātņu nozarē.

Būsim kā atvērtās zinātnes kompetenču apguves un attīstības platforma un sniegsim atbalstu atvērtās zinātnes stratēģijas mērķu īstenošanā, kā arī zināšanu sniegšanā digitālās pētniecības metožu un instrumentu aspektā. Veicināsim iesaisti amatierzinātnes iniciatīvās, lai dotu iespēju uzkrāt vērtīgu praktisko pieredzi, kuras izplatīšana tālāk arī īstenojas kā izglītojoša darbība.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam

Mēs sagatavosim un piedāvāsim digitālajai pētniecībai un digitālajai jaunradei (digitālu radošu projektu izstrādei) LNB krājuma resursus. Sniegsim atbalstu digitālu rīku izmantošanā un organizēsim izglītojošus pasākumus, veidojot uz sadarbību orientētu digitālas pētniecības un jaunrades platformu, lai kopīgi ar augstākās izglītības iestādēm un pētniecības institūtiem radītu labvēlīgu vidi digitālo humanitāro un sociālo zinātņu pētniecībai un zinātniskās darbības rezultātu izplatīšanai, popularizēšanai.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Praksē ir ieviesti atvērtās zinātnes principi, nodrošinot pētniecības datu un zinātnisko publikāciju pārvaldību un publisku pieejamību ievērojot FAIR (Findability, Accessibility, Interoperability, and Reuse) principu, nodrošinot digitālo pētniecības datu infrastruktūru un rīku pieejamību, kā arī integrējoties Eiropas zinātnes telpā. Atbalsta sistēmas veidošana kvalitatīva pētniecības datu pārvaldības cikla nodrošināšanai (piemēram, Digital Curation Centre's, Data Stewards); Pētniecības datu pārvaldības prasmju stiprināšana pētniekiem un zinātniskajam institūcijām.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027.gadam

Starptautiskā sadarbība un iesaiste Eiropas zinātnes norisēs ir priekšnosacījums nākotnes izaugsmei, piekļuvei jaunām zināšanām un resursiem, kā arī radošo industriju uzplaukumam.

Eksportā izejmateriālu izstrādi apsteidz tehnoloģiskās kompetences, zināšanu ietilpīga bioekonomika, biomedicīna un biofarmācija, viedie materiāli un inženiersistēmas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, viedā enerģētika un citas viedās specializācijas nozares ar augstu izpētes un attīstības ieguldījumu īpatsvaru. Mērķtiecīgi atbalsta instrumenti uzņēmumiem un zinātniskajām institūcijām sniedz iespēju sasniegt maksimālu kapacitāti savā nozarē starptautiskajā arēnā.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027.gadam

Publiski finansētai pētniecībai ir jākļūst atvērtāka un pieejamāka plašākai sabiedrībai, t.sk. attīstot sabiedriskās zinātnes iniciatīvas, atvērto datu un digitālo komunikācijas rīku koplietošanu un izmantošanu inovācijas procesos.

Zināšanu un pētniecības vērtības paaugstināšanai sabiedrībā būtiska ir sabiedrības izpratnes veidošana par pētniecības un zināšanu radīšanas procesu, kā arī plašāku iespēju nodrošināšana sabiedrības iesaistei zinātniskās izpētes aktivitātēs, pētniecības datu radīšanā un izmantošanā, pētniecības jautājumu formulēšanā, t.sk. sabiedriskās zinātnes iniciatīvu ietvaros.

Latvijas atvērtās zinātnes stratēģija 2021.-2027. gadam

Lai attīstītu pētnieku prasmes un kultūru kvalitatīvi pārvaldīt pētniecības datus, zinātniskās institūcijas tiek aicinātas ieviest datu kuratorus (Data Stewards), kuri attīsta pētnieku vispārīgās un nozaru specifiskās datu pārvaldības prasmes, veicina e-infrastruktūru un rīku izmantošanu, palīdz plānot datu pārvaldību un aizpildīt datu pārvaldības plānu, publicēt un arhivēt pētniecības datu kopas. [...] Datu kuratori un augsta līmeņa prasmju kompetences centri primāri strādās ar pētniekiem, kuriem ir pamata iemaņas pētniecības datu pārvaldībā. [...] Lai uzlabotu šo pētnieku prasmes, būtiska loma ir akadēmiskajām bibliotēkām un tādām iniciatīvām kā OpenAIRE Nacionālais atvērtās piekļuves dienests.

Atvērtās zinātnes stratēģija paredz sabiedriskās zinātnes veicināšanu, sniedzot sabiedriskās zinātnes iniciatīvām informatīvu atbalstu un piekļuvi zinātniskām e-infrastruktūrām (piemēram, pētniecības datu repozitorijiem); sabiedriskās zinātnes principu ieviešanu; sabiedriskās zinātnes integrēšanu Latvijas zinātnes komunikācijas aktivitātēs [...]

Sabiedrības līdzdalība un noturība

Senais princips "skaldi un valdi", pēc kura ir vadījušies daudzi iekarotāji jau kopš antīkajiem laikiem, nav zaudējis savu aktuālitāti arī mūsdienu ģeopolitiskajā arsenālā. Latvijas valsts un sabiedrība sevī nes ne vienu vien sabiedrību šķeļošu un lēni dzīstošu vēstures un sociālās atmiņas traumu. Ar izglītojošo darbu ir jācīnās saredzēt centienus manipulēt ar šīm traumām sabiedrības šķelšanai un vājināšanai. Vienlaikus, izglītojošajā darbībā ir arī viens no veidiem, kā šīs traumas dziedēt, par tām objektīvi un atklāti diskutējot un meklējot vienojošās vērtības, principus un saskarpunktus.

Savā izglītojošajā darbībā mēs vēlamies atrast, izcelt un runāt ar visām sabiedrības grupām par to, ko Latvijas zeme un valsts tām nozīmē; kādas vienojošas vērtības mēs savā valstī saredzam, neredzam, vēlamies redzēt vai nevēlamies zaudēt. Dēstīt un palīdzēt augt apziņai, ka valsti lielā mērā veidojam mēs paši, mūsu rīcība, vērtības un attieksme pret ģimeni, līdzcilvēkiem, darbu, dzīvesvietu un apkārtējo vidi. Mēs aicināsim palūkoties uz savas un pēcteču dzīves horizontu caur ilgtspējīgas attīstības prizmu un uzdot jautājumu, ko varu darīt savas valsts labā.

Raugoties atmiņas institūciju un kultūras nozares virzienā, ilgtspējas jēdziens mūsu izglītojošajā darbībā ir tas elements, uz kura veidot nozares noturību pret dažādiem globāliem izaicinājumiem - politiskiem, ekonomiskiem, sociāliem, kā arī klimata pārmaiņām un dabas katastrofām.

Pilsoniskā sabiedrība

Pēdējās desmitgadēs plaši pieminētajās informācijas, zināšanu vai digitālās sabiedrības teorijās un modeļos nereti atrodams t.s. "plaisas" jēdziens, kurš sadala sabiedrību tajos, kuriem ir šī informācija, zināšanas vai prasmes, un tajos, kuriem kādu iemeslu dēļ šo resursu vai iespēju nav. Plaisa nozīmē nevienlīdzību un attīstību bremsējošu apstākli. Līdzīgus secinājumus var teikt arī par pilsoniskās sabiedrības elementiem - zināšanas, prasmes un piekļuvi tiem demokrātiskās sabiedrības elementiem, kuri ļauj ikkatram sabiedrības loceklim izmantot un arī aizstāvēt savas tiesības, paust savu viedokli un saņemt informāciju, piedalīties vēlēšanās un likumīgā ceļā ietekmēt valstī vai apkārtnē notiekošo. Jo lielākai sabiedrības daļai būs pieejama iespēja iegūt zināšanas un apgūt prasmes par šiem pilsoniskās sabiedrības elementiem, jo spēcīgāk demokrātijas principos mūsu valsts sakņosies. Pilsoniskās sabiedrības jēdziens iekļauj sevī arī atbildīgu rīcību un iesaistīšanos valsts un sabiedrības veidošanās procesos. Tāpēc mums kā sabiedrībai pieejamai, atvērtai un demokrātijas vērtībās balstītai organizācijai ir ļoti svarīgi piedalīties sabiedrības izglītošanā par šīm vērtībām, iespējām un prasmēm. Ar brīvu piekļuvi bagātam krājumam, iespējām iepazīties ar viedokļu dažādību un kultūru daudzveidību nacionālā bibliotēka jau simbolizē atvērtību un tiesības saņemt informāciju.

Turpināsim un attīstīsim vairākas jau iepriekšējos gados aizsāktas izglītojošās aktivitātes par demokrātijas pamatiem, vēlēšanu tiesībām, tiesisko aizsardzību, informācijas atklātību, korupcijas novēršanu un trauksmes celšanu, valsts un pašvaldību pakalpojumu saņemšanas un saziņas instrumentiem, sabiedrības iniciatīvu un līdzdalības instrumentiem politikas veidošanā. Organizēsīm uz sadarbību balstītas norises demokrātijas prasmju un zināšanu apguvei un pilsoniskai izglītībai, veicinot izpratnes veidošanos par demokrātiju un pilsonisko sabiedrību, kā arī prasmi veidot dialogus un paust argumentētu viedokli.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam

Mūsdienu izglītība piedāvā arī pilsoniskai sabiedrībai nepieciešamās līdzdalības prasmes un spējas aizstāvēt savas tiesiskās intereses.

Savu tiesību apzināšanos, tiesisku uzvedību un tiesisko pašlūgību palīdz veidot un stiprina gan iespēja īstenot un aizsargāt savas tiesības, gan arī neatkarīga un efektīva tiesībsargsardzības sistēma, tāpēc cilvēki uzticas valstij un piedalās tās pārvaldībā.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam

Lai nodrošinātu iedzīvotāju iesaistīšanos valsts procesos, nepieciešams nodrošināt pastāvīgi pieejamu informāciju par demokrātijas un līdzdalības būtību un attīstīt tādas pilsoniskās izglītības un līdzdalības formas, kas atbilst iedzīvotāju resursiem, kā arī ir pielāgotas iedzīvotāju iespējām līdzdarboties.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam

Izmantojot digitālās iespējas nodrošināt sabiedrībai pilnvērtīgas līdzdalības iespējas ļaujot sekot pārvaldes darbam, aktīvi iesaistīties atgriezeniskās saites veidošanā, politikas veidošanā, likumdošanas iniciatīvu ierosināšanā un sabiedriskajā apspriešanā (tajā skaitā pašvaldību saistošo noteikumu), kā arī digitāli piedaloties referendumos un digitalizējot vēlēšanu procesa organizēšanu, tai skaitā uzlabojot drošību un kvalitāti.

Valsts aizsardzības koncepcija

Visaptveroša valsts aizsardzība ir iespējama tikai ar visas sabiedrības iesaisti, tādēļ īpaši svarīga ir Latvijas iedzīvotāju pilsoniskā aktivitāte, pilsoņu lielāka atbildības uzņemšanās par valstī notiekošajiem procesiem, tostarp valsts aizsardzību.

Piederības sajūta un iekļaujoša vide

Cilvēka piederības sajūta un uzticēšanās Latvijas sabiedrībai un valstij ir pamats cilvēka spējai aktīvi kopā ar citiem rīkoties sabiedrības un valsts labā. Atbildība, kopīgas vērtības un iesaistīšanās ir tie elementi, kurus vēlamies savā izglītojošajā darbībā iezīmēt šajā virzienā, jo tikai transformējot sabiedrības apziņu uz izpratni, ka valsts sākas ar mums pašiem un mēs paši veidojam sociālo un fizisko vidi, kurā dzīvojam.

LNB rokās ir visi tie instrumenti, lai radītu vidi un vietu, kurā šo piederības sajūtu un uzticēšanos cits citam vairo. Ar izglītojošo darbību ir iespēja veidot iekļaujošu un atvērtu sabiedrību, kurā tiek cienītas un atbalstītas visu sabiedrības locekļu intereses neatkarīgi no etniskās izcelsmes, tiesiskā statusa, veselības stāvokļa vai citām atšķirībām, kas var vai mēdz kļūt par izstumšanas cēloņiem LNB var būt tā drošā un iekļaujošā vide, kurā cilvēkiem nav jābaidās par sava viedokļa paušanu. Vienlaicīgi LNB var būt platforma sarunām par kopīgām vērtībām un sociālo atmiņu, kas ir viens no būtiskākajiem nacionālās, etniskās un sociālās identitātes veidotājiem, tai skaitā diasporā.

Piederības sajūta arī vairo līdzdalību. Līdz ar Latviešu vēsturisko zemju likumu izcelta iedzīvotāju un kopienu iesaiste materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu kultūras savdabības stiprināšanā, attīstībā un popularizēšanā.

Organizēsim izglītojošas norises par kultūras daudzveidību, sabiedriski politiskām norisēm un pilsonisko līdzatbildību, tādējādi sekmējot dažādu sabiedrības grupu savstarpējo sadarbību un uzticēšanos. Ne tikai stāstīsim par iekļaujošu vidi, bet arī to veidosim, tāpat kā iekļaujošo izglītību, īpaši iespējas neredzīgiem un vājredzīgiem cilvēkiem, cilvēkiem ar disleksiju un kustību traucējumiem un ierobežojumiem. Īpašu uzmanību veltīsim novadpētniecības jautājumiem, bibliotēku un pašu iedzīvotāju lomai tajā, lai apzinātos piederību savai kultūras mantojuma kopienai un bagātinātu vēsturisko atmiņu par kopīgām vērtībām.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam

Mēs uzrunāsim un aicināsim cilvēkus no diasporas, dažādām sociālajām un etniskajām grupām, veicinot sociāli un valstiski atbildīgas sabiedrības veidošanos.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027.gadam

Vienota, droša un atvērta sabiedrība ir Latvijas suverenitātes stūrakmens. Cilvēka piederības sajūta un uzticēšanās Latvijas sabiedrībai un valstij ir pamats cilvēka spējai aktīvi kopā ar citiem rīkoties sabiedrības un valsts labā. Tā ir izšķiroša personīgās labklājības un valsts izaugsmes nostiprināšanai un kritiska gadījumos, kad jātiek galā ar izmaiņām, kas skar valsts un personīgo drošību.

Svarīgas ir pašorganizācijas un sadarbības prasmes un pieredze, piemēram, līdzdarbojoties sabiedriskajās organizācijās un veicot brīvprātīgu darbu. Individualizācijas laikmetā saliedētība nav pašsaprotama; prasmes un iespējas līdzdarbībai īpaši stiprināmas tām grupām, kurām tās ir zemas.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Latvijā sociālā atmiņa ir viens no būtiskākajiem nacionālās, etniskās un sociālās identitātes veidotājiem un arī robežu iezīmētājiem starp sociālajām grupām. Otrais pasaules karš, okupācijas režīmu represijas un PSRS okupācijas laikā mērķtiecīgi veiktā migrācijas politika radīja kultūras traumu, kuras sekas jūtamas joprojām, un sadala iedzīvotājus atmiņu kopienās.

Lai uzlabotu izziņas procesu, digitālās tehnoloģijas sniedz interaktīvu veidu sabiedrības, tostarp jauniešu, uzrunāšanai un iesaistīšanai diskusijās par vēsturi un sociālo atmiņu. Nepieciešams veicināt latviešu valodas, kultūras, vēstures iekļaušanos arī digitālo izklāides tehnoloģiju jomā: virtuālajā un papildinātajā realitātē, datorspēlēs. Līdztekus iepriekš minētajam, tas ir viens no vektoriem, kas palīdzēs stiprināt skolēnu, mazākumtautību pārstāvju un trešo valstu pilsoņu Latvijas vēstures zināšanas un apguves iespējas, kā arī kalpos kā instruments nacionālās un reģionālās identitātes saglabāšanai, tai skaitā diasporā.

Kopienas un apkaimju līmeņa aktivitātes ir iespēja veidot iekļaujošu un atvērtu sabiedrību, kurā tiek cienītas un atbalstītas visu sabiedrības locekļu intereses neatkarīgi no etniskās izcelsmes, tiesiskā statusa, veselības stāvokļa vai citām atšķirībām, kas var vai mēdz kļūt par izstumšanas cēloņiem (atšķirīga attieksme, stereotipi un diskriminācija). Būtiski radīt iedzīvotājiem drošu vidi, kurā tiem nav jābaidās par viedokļa paušanu.

Kultūrpoltikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"

Pamatnostādnes piedāvā īstenot pasākumu kompleksu, kuru mērķis ir mazināt šķēršļus kultūras pieejamībai, it īpaši Latvijas reģionos un attiecībā uz konkrētām mērķgrupām, tostarp cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, diasporā dzīvojošajiem, mazākumtautību pārstāvjiem un imigrantiem, bērniem un jauniešiem, senioriem.

Būtisks līdzdalības paplašināšanas virziens ir iedzīvotāju un kopienu iesaiste materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu (tai skaitā lībiešu, sēļu, suitu u.c.) kultūras savdabības stiprināšanā, attīstībā un popularizēšanā, tādējādi saglabājot latviskās kultūrtelpas unikalitāti un bagātību visā tās daudzveidībā. Īpaša vērība piešķirama Latgales kultūras savdabības, tostarp latgaliešu valodas, saglabāšanai un attīstīšanai, stiprinot noturīgu Latgales reģionālo savpatnību.

Kultūras mantojuma saglabāšanā īpaša nozīme ir mantojuma kopienām - cilvēkiem, kuri uztur un nodod nākamajām paaudzēm konkrētas kultūras mantojuma vērtības. Tādēļ līdzdalības iespēju paplašināšanas ietvaros lielāks uzsvars liekams uz iedzīvotāju

un kopienu, kuru mantojumu tās pārstāv, aktīvu iesaisti mantojuma identificēšanā, saglabāšanā, izpētē un komunikācijā, lai atraisītu kultūras mantojuma sociālo ietekmi, uzlabojot iedzīvotāju labklājību, stiprinot savstarpējās saiknes, mazinot sociālo atstumtību un veidojot iekļaujošāku sabiedrību. Arī iedzīvotāju plašāka iesaiste sadarbībā ar kultūras mantojuma organizācijām - bibliotēkām, arhīviem, muzejiem, tostarp paplašinot iedzīvotāju iesaisti ģenealoģijas un novadpētniecības procesos, var vienlaikus sekmēt ciešākas saiknes veidošanos ar Latvijas kultūrvēsturiskajām zemēm un kultūrtelpām un reģionālās un lokālās identitātes nostiprināšanos.

Nacionālās drošības koncepcija

Sabiedrības integrācijas jomā nepieciešams attīstīt pasākumus, kas balstīti uz kopīgām vērtībām un ir ar pozitīvu vienojošu potenciālu, piemēram, valsts svētku svinēšana un kopīgu kultūras pasākumu veidošana.

Pilsoniskās sabiedrības vienotības ilgtspējīgai attīstībai nepieciešams īstenot tādu izglītības politiku, kas jaunajā paaudzē, neatkarīgi no tās etniskās izcelsmes un ģimenē lietotās valodas, veidotu vienotu vērtīborientāciju, ieaudzinātu piederību Latvijas valstij un nodrošinātu vienotas sociālās atmiņas veidošanos jauniešos.

Ilgtspējīgas attīstības mērķi

17 [ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi](#) (IAM) tādā vai citādā veidā caurvij visas LNB Izglītojošās stratēģijas virzienus, kā arī pati izglītojošā darbība sasniedz vienu no šiem mērķiem. Tomēr vēlamies atsevišķi izcelt IAM kā kopuma nozīmību, īpaši bibliotēku darbā ar sabiedrību. Ir nepieciešamība saprast ilgtspējas konceptu, kurā viens mērķis papildina otru un tikai mijiedarbē palīdz veidot sabiedrības noturību kopumā pret dažādiem globāliem izaicinājumiem - politiskiem, ekonomiskiem, sociāliem, kā arī klimata pārmaiņām. Ņemot talkā visā pasaulē apzinātos virzienus, mēs izglītojošajā darbībā iekļausim tēmas, kuras rosina meklēt, nosaukt un īstenot iniciatīvas taisnīgākas un tālredzīgākas sabiedrības, tīrākas un kvalitatīvākas pilsētvides, lauku vides radīšanā, atbildīgā un tālredzīgā cilvēka saimnieciskās darbības attieksmē pret dabu un klimatu.

Veidosim izglītojošos pasākumus par IAM kā kopumu gan plašākai sabiedrībai, gan bibliotēku un saskarozaru pārstāvjiem, vienlaicīgi raugoties uz iespējām pašiem savā rīcībā sasniegt atsevišķus no tiem. Izglītojošajā darbībā fokusēsimies uz tiem IAM, kuri atmiņas institūciju un kultūras nozares laukā spēcina sabiedrības noturību un atbildību, izcelsim labās prakses piemērus, lai iedvesmotu citus.

Latvijas ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu – 2022. gads

Latvija, konsekventi veicinot savas valsts ilgtspēju, mērķtiecīgi sniedz ieguldījumu arī pasaules kopējā ilgtspējā, tādējādi padarot pasauli pārtikušāku, zaļāku un drošāku. Redzam veidus, kā turpināt IAM īstenošanu: ● turpinot un uzlabojot labās pārvaldības prakses; ● vairāk izmantojot faktoros, kas aktivizē rīcību un politiku maiņu; ● veicot visaptverošas sarunas ar sabiedrību par to – kādā realitātē vēlamies dzīvot, nu jau 2050. gadā.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

Pirmā prioritāte ir Latvijas kultūras telpas attīstība, jo stipras un radošas nācijas identitāte sakņojas mūsu unikālajās, mantotajās un jaunradītajās materiālajās un garīgajās vērtībās. Tā vieno un saliedē sabiedrību jaunu ekonomisku, sociālu un kultūras vērtību radīšanai, kuras novērtē un pazīst arī pasaulē.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027.gadam

Izglītoti un informēti Latvijas cilvēki maina savu dzīves vidi, attieksmi un paradumus, atbildīgāk izmantojot resursus ceļā uz “zaļā kursa” ekonomiku

Sabiedrības noturība

2022.gadu uzsākam, dzīvojot reģionāla un globāla mēroga izaicinājumu, draudu, nestabilitātes un neziņas par nākotni apstākļos. Pandēmija un ģeopolitiskie procesi kā karš un Krievijas agresija Ukrainā ir tie redzamākie, tomēr ne vienīgie neziņu un bažas rosinošie procesi. Radusies nepieciešamība iesaistīties kopīgās iniciatīvās un projektos konfliktu zonās vai ar pārstāvjiem no konfliktu zonām. Līdz ar to radusies arī nepieciešamība veidot arī sabiedrības psihoemocionālo noturību un inteligenci.

Latvijas aizsardzības struktūras uzsver, ka tikai mūsu preventīva sagatavošanās var kalpot mūsu gatavībai rīcībai krīzes situācijās. Tas attiecas arī uz mums kā Latvijas dokumentārā mantojuma un nacionālas nozīmes datu glabātājiem - būt gatavībā ārkārtas situācijās, tai skaitā, tādās, ko var izraisīt bruņoti konflikti vai klimata pārmaiņas.

Satura manipulāciju, mākslīgā intelekta un dziļumviltojuma tehnoloģiju uznācienu ievadlaikmetā, mūsu lielākā vērtība ir krājums - faktus un informāciju saturoši dokumenti, kuri vēl spēj pretoties jaunajai informācijas videi raksturīgajai nepastāvībai un manipulēšanai. Lai sabiedrība šo unikalitāti spētu izmantot, ir nepieciešams izglītojošais darbs - krājuma pētniecībā, medijpratībā, informācijpratībā, kritiskajā domāšanā. Tomēr ar spēju strādāt ar bibliotēkas krājumu vien mūsdienu apstākļos ir par maz - ir jāspēj saredzēt un izprast informācijas, saziņas un mediju telpas norises, procesi un dalībnieki, jāgūst priekšstats par satura atlases un pielāgošanas algoritmiem un aiz tiem stāvošajām interesēm un motīviem. Šādu zināšanu izplatīšana var būt nozīmīgs bibliotēkas ieguldījums mūsdienās tik nepieciešamajai noturībai pret sabiedrību šķeļošo dezinformāciju, ietekmes un domas manipulēšanas kampaņām.

Strādāsim gan ar fiziskās, gan psihoemocionālās drošības un noturības (piemēram, meditācijas telpas aktivitātēs) jautājumiem gan profesionālā vidē, gan katram individuāli. Izglītosimies sava krājuma un atmiņas institūciju krājumu (gan fizisko, gan digitālo) vērtību aizsardzībā gan krīzes gadījumos, gan preventīvi, nodrošinot to ilgspējīgu saglabāšanu. Īpašu uzmanību veltīsim cīņai pret dezinformāciju, medijpratībai un informācijpratībai, lai būvētu sabiedrības izpratni par valsts drošību drošticamā informācijā.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam

Medijpratība un kritiskā domāšana ir labākā Latvijas aizsardzība pret hibrīdiem apdraudējumiem.

Viens no galvenajiem riskiem saliedētībai ir manipulācijas risks: ļaujoties stereotipu varai, nav tālu līdz diskriminācijai. Plašsaziņas līdzekļi, politiskā retorika atsevišķās valstīs var radīt plaisas sabiedrībā. Tāpēc ir stiprināma informatīvā telpa, novēršama dezinformācija un uzlabojama medijpratība, līdzdarbība politikas veidošanā, komunikācijas prasmes starp dažādām grupām un kultūrām.

Nacionālās drošības koncepcija

Valstij sadarbībā ar sabiedriskajiem un komercmedijiem ir jāpievērš īpaša uzmanība sabiedrības izglītošanai par to, kā atšķirt objektīvu informāciju no dezinformācijas un propagandas, tādā veidā veicinot iedzīvotāju kritisko domāšanu un spēju analizēt, vērtēt un atpazīt pret to īstenotās informatīvās ietekmes aktivitātes, kas mērķtiecīgi grauj uzticību valstij un tās īstenotajai politikai.

Valsts aizsardzības koncepcija

Tādēļ nepieciešams turpināt sabiedrības izglītošanu medijpratības jomā gan skolu mācību priekšmetu programmās, gan dažādu sabiedrības grupu izglītošanā. Tāpat jāturpina aktīva komunikācija ar dažādām sabiedrības grupām, skaidrojot pašreizējos informatīvās telpas izaicinājumus un apdraudējumus, tādējādi veicinot kritisko domāšanu un psiholoģisko noturību pret ietekmes operācijām.

Ir jāveido gatavības kultūra, kur katra Latvijas privātā un publiskā organizācija kā obligātu pieņem sagatavotību potenciālajiem krīzes scenārijiem. [...] Jānodrošina daudz aktīvāka informācijas izplatīšana un apmācība par ieteicamo rīcību apdraudējuma gadījumā, nodrošinot regulārus seminārus, apmācības un lekcijas dažādām sabiedrības grupām.

LNB attīstības stratēģija 2019.-2023.gadam

Mēs izstrādāsim ārkārtas situāciju risināšanas plānu, lai kritiskās situācijās spētu atbilstoši reaģēt un bibliotēkas krājums atrastos drošībā.

Mēs turpināsim aktīvi īstenot izglītojošo darbību, lai sekmētu zināšanu sabiedrības izaugsmi. Dažādu pratību veicinošās norises un nodarbības sekmēs cilvēku prasmes iegūt informāciju no uzticamiem un kvalitatīviem avotiem, kritiski novērtēt to informāciju, kuru redzam un dzirdam medijos, atpazīt dezinformāciju, tendenciozu informāciju un propagandu, ievērot drošību virtuālajā vidē, pārzināt un pielietot savas pilsoniskās prasmes un tiesības.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Jāveicina sabiedrības izpratne par dezinformācijas metodēm un noturība pret dezinformācijas ietekmi, pievēršot īpašu uzmanību sabiedrības izglītošanai, lai atšķirtu objektīvu informāciju no dezinformācijas un propagandas, tādā veidā veicinot iedzīvotāju kritisko domāšanu un spēju analizēt, vērtēt un atpazīt pret to īstenotās informatīvās ietekmes aktivitātes. Jāveicina jaunatnes izglītošana medijpratībā, tādējādi ilgtermiņā stiprinot gados jaunākās sabiedrības daļas psiholoģisko noturību pret apdraudējumiem un ļaunprātīgu rīcību informācijas telpā.

Nozares speciālistu un pētnieku profesionālā pilnveide un atbalsts

Atbalsts krājumu pētniecībā un saglabāšanā

Latvijas Nacionālās bibliotēka ir zinātniskā institūcija, kuras darbinieki veic pētniecisko darbību. Mūsu krājumā joprojām ir daudz vēl neatklātu un maz izpētītu materiālu, kuru atklāšana un izpēte nes sevī ļoti lielu zinātnisko un kultūrvēsturisko potenciālu. Tāpēc mēs vienlaikus apzināmies un turpināsim LNB krājuma izpēti kā pašu spēkiem, tā arī nacionālos un starptautiskos pētniecības projektos sadarbosimies ar citiem krājumu glabātājiem un pētniekiem.

Īpaši vēlamies izcelt atbalstu pētniekiem LNB speciālo krājumu izziņāšanā un izmantošanā savās pētnieciskajās interesēs, kā arī lai atspoguļotu LNB speciālo krājumu daudzveidību, bagātību un neparastumu. Izglītojošo darbību virzīsim, lai iepazīstinātu ar speciālo krājumu pētniecības metodēm, [t.sk. digitālās pētniecības metodēm](#), kā arī īpašo formātu dažādiem ilgspējīgas saglabāšanas pasākumiem.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam

Mēs mērķtiecīgi strādāsim ar dažādu zinātnes nozaru pārstāvjiem, lai rosinātu ikvienas zinātnes jomas zinātnieku klātbūtni LNB un piedāvātu iespējami dziļu/jēgpilnu atbalstu pētniecībai.

Mēs veiksīm rūpīgu krājuma uzglabāšanu un restaurāciju un izstrādāsim nacionālās nozīmes krājuma saglabāšanas stratēģiju, lai nodrošinātu LNB unikālā krājuma ilglaicīgu saglabāšanu.

Atbalsts datu izmantošanai pētniecībā

Mēs izglītosim kultūras mantojuma nozaru profesionāļus un pētniekus par uzticamas zināšanu bāzes, t.i., strukturētu un kvalitatīvu LNB datu kopu un kontrolētu vārdnīcu (nacionālais tēzauris, autoritatīvie dati), t.sk. atvērto datu nozīmi pētniecībā un profesionālajā darbībā, balstoties uz starptautiski atzītiem datu standartiem un formātiem, kā arī atbilstību Latvijas atmiņas institūciju datu semantiskās sadarbības iespējām un semantiskā tīmekļa principiem, lai nodrošinātu vienveidīgu un kontrolētu datu lietošanu.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam

Mēs veidosim datus kā būtisku pievienoto vērtību nacionālajam krājumam, pildot nacionālās bibliogrāfijas centra lomu atbilstoši starptautiskām vadlīnijām un labajai praksei. Datus veidojam ne vien ērtai un efektīvai piekļuvei, bet arī pētniecībai. Nacionālas nozīmes datus bagātināsim atkalizmantošanai un tīmeklī publicēsim saistīto datu formā, lai LNB veidotie dati būtu savienojami ar citu institūciju datiem, veidojot lietotājiem draudzīgas un pilnīgas piekļuves formas.

Bibliotēku nozares speciālistu izglītība un profesionālā pilnveide (LNB kā izglītības iestāde)

Likumā nostiprināta LNB kā nozares izglītības un profesionālās pilnveides atbalsta sniedzējas funkcija, kuru uztveram ar lielu atbildību. Ir svarīgi, lai Latvijas bibliotēkās strādā kompetenti bibliotekāri un informācijas speciālisti, jo tikai tā iespējams sasniegt bibliotēku nozares mērķus un izvirzītos uzdevumus. Tieši bibliotēku darbinieki ir tie, kas Latvijas iedzīvotājiem nodrošina piekļuvi informācijai, resursiem un zināšanām, sniedz visdažādākos informācijas un citus pakalpojumus. Izglītojošais darbs šajā virzienā vienmēr būs būtiska daļa no mūsu stratēģijas.

Mūsu misija ir veicināt valsts bibliotēku sistēmas attīstību, celt bibliotēku un bibliotekāra profesijas prestižu un, veicinot bibliotēku darbinieku profesionalitāti, nodrošināt nozares kvalitāti un ilgspēju. Lai ikviena Latvijas bibliotēka sniegtu kvalitatīvus un mūsdienīgus pakalpojumus, būtu pārmaiņu virzītāja un Gaismas pils savā kopienā.

Bibliotēku nozares darbinieku pilnveide ir būtiska arī mūžizglītības un pieaugušo izglītības kontekstā, kas šajā plānošanas periodā ir īpaši izcelta valsts politikā. LNB var turpināt būt līderis bibliotēku nozares speciālistu mūžizglītības nodrošināšanā, kā arī drošs atbalsta plecs citu Latvijas bibliotēku izglītojošo norišu, kas vērstas uz darbinieku izaugsmi un profesionālo pilnveidi, īstenošanā. Rosināsim bibliotēku speciālistus mācēt mācīties visa mūža garumā, lai tie nemitīgi attīstītu savu kompetenci un saglabātu savu lomu mainīgajā pasaulē.

LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam

Viena no LNB funkcijām ir kalpot kā visas Latvijas bibliotēku sistēmas kompetences centram un nodrošināt zināšanu pārnesi visai bibliotēku sistēmai. LNB uzkrāj labās prakses pieredzi un sniedz to citām bibliotēkām, darbojas standartizācijas procesos, sagatavo konsultatīvos un metodiskos materiālus, sniedz uzziņas un konsultācijas, nodrošina bibliotēku darbinieku profesionālo pilnveidi un tālākizglītību, publicē informāciju par bibliotēku nozares aktualitātēm, apkopo bibliotēku statistiku, iniciē un vada projektus, kas vērsti uz bibliotēku attīstību.

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"

Kultūras un radošo nozaru procesu kvalitātes nodrošināšanai būtiska loma ir tajās nodarbināto mūžizglītības iespējām, proti, iespējām nepārtraukti profesionāli pilnveidoties un uzlabot savas prasmes un zināšanas, tostarp digitālās prasmes, līderības prasmes un prasmes darbā ar dažādām kultūras pakalpojumu mērķauditorijām. Šobrīd nozaru speciālistu profesionālās pilnveides un tālākizglītības iespējas dažādās kultūras apakšnozarēs ir atšķirīgas un fragmentētas, līdz ar to ir nepieciešams attīstīt tālākizglītības, profesionālās kvalifikācijas ieguves, profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas iespēju plašāku pieejamību, sadarbojoties augstskolām, profesionālās izglītības kompetences centriem, kultūras organizācijām un NVO sektoram. Īpaši būtiski ir nodrošināt kultūras un radošo nozaru speciālistu iespējas iegūt un attīstīt pedagoģiskās kompetences, tādējādi plašāk iesaistot nozares speciālistus kultūrizglītības darbā.

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam virsmērķis ir nodrošināt kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un īstenošanu mūža garumā un lai veidotu viņu spēju mainīties un atbildīgi vadīt pastāvīgās pārmaiņas sabiedrībā un tautsaimniecībā. [...] Nākotnē Latvijas izglītības sistēmas būtiski raksturlielumi ir: individualizēta mācību pieeja, sabalansēta un nākotnes vajadzībām atbilstošu prasmju apguve, izglītības iestāžu funkcionāla transformācija, pilnveidota izglītības pārvaldības sistēma.

Formālā izglītība

Saglabājot akreditētas izglītības iestādes statusu, turpināsim īstenot formālās izglītības programmas - 960h modulāro profesionālās tālākizglītības programmu "Bibliotēku zinības" (kas nodrošina iespēju iegūt kvalifikāciju "Bibliotekārs" (4.LKI)) un 160h profesionālās pilnveides izglītības programmu "Bibliotēku zinību pamati". Programmas veidosim atbilstoši aktuālajām darba tirgus prasībām. Attīstīsim iespēju, atbilstoši valstī noteiktajai virzībai, piedāvāt apgūt arī atsevišķus moduļus - kvalifikācijas daļas. Mācoties no pandēmijas laikā gūtās pieredzes, turpināsim veidot savu kā izglītības iestādes darbu kā mācīšanās organizācija, kas spējīga pielāgoties jauniem apstākļiem.

Neformālā izglītība

Mēs turpināsim nodrošināt jau iesāktās visdažādākās neformālās izglītības iespējas, kas jau ir kļuvušas par pārbaudītām vērtībām. Veidosim neformālās izglītības programmas, īstenojam izglītības projektus, seminārus, apaļā galda diskusijas un norises gan klātienē, gan attālinātā formā. Stiprināsim LNB starp-departamentu sadarbību neformālās izglītības īstenošanā.

Īpaši pievērsīsimies stratēģijas mērķos iezīmētajām tēmām – latviešu valoda, digitālā transformācija, sabiedrības līdzdalība un noturība, kā arī atbalsts pētniecībā.

Mēs arvien reaģēsim uz izmaiņām un aktuālajām tendencēm gan valstī, gan starptautiski un paplašināsim neformālo izglītības programmu piedāvājumu un veidosim jaunas iniciatīvas un sadarbības iespējas, tostarp veidojot specializētu un pielāgotu piedāvājumu konkrētām mērķgrupām, kā arī veidojot iespējas bibliotekāriem pašvadīti mācīties tiešsaistē.

Atbalsta instrumenti speciālistu profesionālajai pilnveidei

Aptversim praktiski visus informācijas pārvaldības un bibliotēku darbības aspektus, fokusējoties uz jaunākajām tendencēm nozarē, pārnesot un adaptējot profesionālo starptautisko organizāciju vadlīnijas un ieteikumus Latvijas bibliotēku videi. Tajā kā instrumenti kalpos un tiks attīstīti jau esoši resursi, kā [Latvijas Bibliotēku portāls](#) un [LNB Bibliotēku un informācijas zinātņu lasītava](#).

Joprojām nozīmīgu vietu ieņems metodiskais un konsultatīvais atbalsts, kurā LNB speciālisti ar savu metodisko darbu ir iemantojuši autoritāti un konsultatīvā centra lomu profesionāļu vidū: vadlīnijas un metodiskie materiāli, profesionālā terminoloģija, literatūras ceļvedis, konsultācijas un metodiskais atbalsts veido piesātinātu instrumentu kopu, kura saglabā savu nozīmi arī šajā stratēģijas periodā. Turpināsim arī gadu desmitos mērāmo sadarbību ar bibliotekārās augstākās izglītības organizācijām - Latvijas Universitāti un LKA

Latvijas Kultūras koledžu izglītības satura un profesionālo kompetenču attīstības virzienu veidošanā, kā arī jauno speciālistu prakses un karjeras atbalstā, tādējādi rūpējoties par speciālistu ataudzi nozarē.

LNB mācību telpu un tehniskais nodrošinājums izglītojošās darbības veikšanai

Nr.	Nosaukums	Stāvs/telpa	Platība	Tehniskais nodrošinājums	Vietu skaits
1.	Semināru telpa 078	-1.stāvs Konferenču centrs	134 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	80
2.	Semināru telpa 076	-1.stāvs Konferenču centrs	60 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	30
3.	Semināru telpa 075	-1.stāvs Konferenču centrs	33 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	20
4.	Semināru telpa 074	-1.stāvs Konferenču centrs	23 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	10
5.	Virtakas klase	1.stāvs	146 m ²	Telpu sadalošs, aptumšojošs aizkars; aptumšojoši logu aizkari; baltā tāfele, interaktīvā tāfele;	20 + 45
6.	Mazā zāle	4.stāvs, 443.telpa	123 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	64
7.	1. klase	8.stāvs 807.telpa	55 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele, 16 datori dalībniekiem, Programmatūra - Microsoft Office	17
8.	2. klase	8.stāvs 809.telpa	62 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	15
9.	Lasītāju mācību klase	M stāvs M09.telpa	73 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	16
10.	Konferenču zāle (sadalāma 4 daļās)	-1.stāvs Konferenču centrs	469 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	200
11.	Nodarbību telpa	1.stāvs 133.telpa	75 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	30
12.	Nodarbību telpa	2.stāvs 216.telpa	43 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele	12
13.	Nodarbību telpa	2.stāvs 217.telpa	27 m ²	Tāfele, bezvadu internets	8
14.	Valodu klase	2.stāvs 229.telpa	23 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele, Programmatūra - SANAKO Study	8
15.	Valodu klase	2.stāvs 230.telpa	25 m ²	Dators pasniedzējam, interneta pieslēgums, projektors, flipchart tāfele, Programmatūra - SANAKO Study	8
16.	Zoom Pro licence			Kompetenču attīstības centrs / uz gadu Komunikācijas departaments	
17.	Moodle licence			Kompetenču attīstības centrs	
18.	E-klase licence			Kompetenču attīstības centrs	
19.	TV studija	-1.stāvs, vai pēc vajadzības		Komunikācijas departaments	
20.	Skaņu ierakstu studija	4.stāvs		Komunikācijas departaments	

Dokumentā citēto valsts plānošanas dokumentu un stratēģiju saraksts

[Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam](#)

[Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam](#)

[Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts"](#)

[LNB attīstības stratēģija 2019.–2023.gadam](#)

[Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam](#)

[Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam](#)

[Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam](#)

[Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam](#)

[Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam](#)

[Latvijas atvērtās zinātnes stratēģija 2021.-2027. gadam](#)

[Latvijas ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu – 2022. gads](#)

[Valsts aizsardzības koncepcija](#)

[Nacionālās drošības koncepcija](#)

[KOMISIJAS IETEIKUMS \(ES\) 2021/1970 \(2021. gada 10. novembris\) par vienotu Eiropas kultūras mantojuma datu telpu](#)

Literatūras un grāmatniecības nozares stratēģija 2021–2027 (projekts 2022.gada maijs)